

Pe pošli prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Iz tega vsak dan izvzeml
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 105.

V Ljubljani, v petek 9. maja 1902.

Letnik XXX.

Delegacije.

Budimpešta, 7. maja.

V skrajno kritičnih razmerah sešli sta se letos delegaciji. Obe korporaciji — našo kakor onostransko — pretresa zavest, da politični položaj že desetletja ni bil tako napet, kakor je danes. Razmerje Avstrije in Ogrske ter razmerje monarhije do vnanjih držav, osebno do Nemčije in Italije na narodno-gospodarskem polju, dela vsem prizadetim krogom skrbi in težave, kakor nihče že več kot 20 let niso bili vajeni.

Naše razmerje do Ogrske je v naj-aktualnejšem štadiju. A kljub vsemu pogajanju, kljub temu, da so naravno na najvišjem mestu želi in najodločnejše pospešuje sprava — so difference vendar tako tehtne, da je težko najti izhod. Že se resno govori o ministerski krizi v Pešti in na Dunaju. Körber kakor Szell, oba pretita z demisijo, ako se jima ne posreči, varovati interese svoje državne polovice.

Ravno tako velike so težave glede novih trgovinskih pogodb z Nemčijo in Italijo. Nemčija, se svojimi visokimi agrarnimi postavkami v novem avtonomnem carinskem tarifu, ustvarja eminentno nevarnost za naše kmetijstvo. Italija pa se noče odpovedati ugodnostim »vineke carinske klavzule«, ki je tako ogromno škodo prizadela našim vinorejcem. Neljube gospodarske razmere pa ne morejo trajno ostati brez upljiva na naše politično razmerje do navedenih držav.

Tak je položaj, ki vzbuja primerna čutila nesigurnosti in skrbi v obeh delegacijah.

Splošno se je opazilo in vzbudilo je nekako senzacijo, da se je prestolni govor, s kojim je cesar danes delegaciji nagovoril, jako obširno pečal s prijateljskimi odnosi z Rusijo. Znano je, da se je leta 1897 mej obema državama sklenil dogovor glede balkanskih razmer. Ta dogovor je do danes ne le v veljavi, temuč se je po tem dogovoru ustanovljeno prijazno razmerje v zadnjih 5. letih še nadalje razvilo in ugloboilo. Z ve-

likim zadovoljstvom so delegati sprejeli dotične odstavke prestolnega govora.

Danes popoldne se je sešel budgetni odsek in pričel takoj razpravo o proračunu vnanjega ministerstva.

Minister vnanjih zadev grof Goluhovski je v eno uro trajajočem ekspezu razvijal načela in položaj naše vnanje politike. Izjavil je, da se trozveza, ki poteče maja 1903, po soglasnih izjavah vseh zveznih držav brez dvoma zopet ponovi. A tudi on je omenjal težave na narodnogospodarskem polju. Izražal je nado, da se posreči tudi v tem oziru priti do poravnave. Povdarjal je pa, da se politična zveza obnovi na vsak način, če tudi bi se ne posrečilo priti do trgovinskih pogodb. Zelo obširno se je minister pečal z našim razmerjem do Rusije glede Balkana. Povdarjal in dokazoval je veliko dobroto dogovora iz l. 1897, ki meri na to, zaprečiti na Balkanu nevarne izbruhe, varovati svoboden razvoj balkanskih držav in političen »status quo«. V resnih in rezkih besedah pa se je obračal minister proti administrativnim razmeram v turškem delu Balkana in izjavil, da ste obe vladi, avstrijska in ruska, turške vlado prijateljski in resno pozvali, da naj zadevnim nedostatom v svojem lastnem interesu odpomore.

Odgovarjal je Goluhovskemu dr. Kramar. Skliceval se je na govor nemškega kancelarja grofa Bülowa v nemškem državnem zboru, ki je rekel, da so se politične razmere v Evropi bistveno spremenile, ker smotri politike evropskih velesil leže onkraj morja — ter da Nemčija trozveze ne potrebuje več neobhodno. Kramar je povdarjal, da tudi za nas zveza z Nemčijo in Italijo ni neobhodno potrebna. Se zadovoljstvom je kazal na prijazno razmerje z Rusijo, ki naj se še nadalje neguje in razvije, ter povdarjal potrebo krepkega in neodvisnega nastopa. Naše prijateljstvo bodi vsaki vnanji državi veliko vredno — naše sovrašтво pa nikomur ljubo.

Pozivljal je ministra vnanjih zadev, naj se objavi besedilo trozvezne pogodbe, da bodo narodi vedeli, pri čem da so — in ostro se je obrnil proti

nekemu govoru nemškega poslanika na Dunaju, grofa Eulenburga, ki je rekel, da so vezi mej Nemčijo in Avstrijo nerazrušne. Alijance se ne sklepajo za večne čase, temuč le, dokler so koristne v gotove namene. Kadar ne koristijo več — se prav lahko ozremo po drugih alijancah.

Poljak Kozłowski je ostro grajal postopanje pruske vlade napram avstrijskim Poljakom, ki nasprotuje mejnarodnemu pravu, ki pa je tem čudneje napram prijateljsko zvezani državi.

Včerajšnja, prva, plenarna seja avstrijske delegacije je bila v marsičem zanimiva.

Predsednikom se je volil član ustavovernega veleposestva dr. Bärnreither. Toda Cehi, Jugoslovani in še nekateri člani desnice so demonstrirali proti tej volitvi in oddali bele listke, kar je vzbudilo precejšno pozornost, tembolj ker je podpredsednik grof Vetter — oče predsednika državnega zbora — bil izvoljen enoglasno in se je ta okolnost na desnici demonstrativno pozdravljala.

Tudi še drug značilen dogodek je zabeležiti. Odseki se volijo navadno enoglasno, ker obstoji v tem pogledu stalen ključ. Po tem ključu pripada n. pr. nemškemu delegatom poslanske zbornice v vsakem odseku primerno število mest. Za eno teh mest delegirali so Nemci v peticijski odsek Schönererjanca Franko Steina. Oddanih je bilo 54 glasov. Toda 21 članov delegacije je pri tej priliki črtalo ime Steina, ki je bil toraj le spičlo večino (33 glasov proti 21) voljen. To se je zgodilo čisto spontanno, brez prejšnjega dogovora. Znamenito je, da so ga črtali tudi vsi Poljaki.

Značilno pa je, kako je predsednik Bärnreither to demonstracijo potlačil. Mejtem, ko je pri drugih volitvah vedno konstatoval razmerje glasov — je v tem slučaju glede vseh članov peticijskega odseka samo konstatiral, da so voljeni se zadostno večino glasov.

Umevno je, da je Baernreitherja ženiralo, da se je na ta način demonstriralo samo proti njemu in — Steinu!

Tako so naše notranje strankarske razmere vrgle markanten refleks v delegacijo. Pričetek zasedanja torej ni bil baš harmoničen.

Nova zastava za mesto Zagreb.

V zagrebškem mestnem starešinstvu je sprožil lanskega leta svetnik Šrepič misel, da dobi mesto Zagreb svojo posebno zastavo. Če imajo lastno zastavo hrvaške županije, zakaj bi je ne imelo tudi glavno mesto kraljevine Hrvaške.

Starešinstvo je bilo s tem predlogom zadovoljno, pa je pozvalo strokovnjake, da preiščejo, je li Zagreb dozdej imel že kakšno lastno zastavo, in če jo je imel, kakšna je bila. Preiskovanja sta se lotila zgodovinar Iv. Tkalčić in deželni arhivar dr. Bojničić. Tkalčić dokazuje, da je Zagreb imel svojo zastavo že v srednjem veku in da je bila rudeča. Takšno zastavo je imelo mesto tudi še za kralja Karla III. (VI.). Potem takem bi morala biti tudi nova zastava rudeča, v sredini z mestnim grbom, ko bi se hotela držati zgodovinskega sporočila. Tako zatrjuje zgodovinar Iv. Tkalčić.

Drugega mnenja pa je deželni arhivar dr. Bojničić, ki je poznat strokovnjak v takih vprašanjih. On misli, da so se zastave, katere omenja Iv. Tkalčić, rabile le pri posebnih priložnostih, in da se niso smatrale kot prave zastave mesta. Te tudi niso zastave v modernem smislu, saj so se le začele rabiti šele izza francoske revolucije. V XV. in XVI. veku so imele zastave bojo ščita, na katerem se je nahajal grb: na takej zastavi je bil v sredini ščit z grbom. Po tem takem bi bila za Zagreb zastava čisto modra, ker je ščit grba moder, s srebrnim stolpom (kulo) na zelenem brdu z mesecem in zvezdami v sredini, ali brez ščita. Mogla bi biti po pravilih heraldike tudi modro-bela z grbom, vendar pa dr. Bojničić zagovarja prvo, ker je lepša.

Mestno zastopstvo bode v svojej prvej sednici odločilo o teh predlogih, in ne bode dolgo temu, da bode plapolala na mestnej hiši nova zastava mesta Zagreba. Mi pa pravimo pri tej priložnosti, da bi se tudi kmalu

LISTEK.

[39]

Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

»Kaj je strašno? Da je podoben tvojemu sinu?«

Evelina je pomenljivo pogledala starčka, in on je obmolnil. Čez nekoliko trenutkov je Ana Mihajlovna odšla, Evelina je pa ostala s svojim vsakdanjim delom v rokah.

»Ali nisi vse povedala?« je vprašal Maksim po kratkem molku.

»Da. Ko so vsi šli doli, je Peter ostal. Rekel je teti Ani (tako je od mladih let imenovala Popeljsko), naj gre za drugimi, sam je pa ostal s slepcem. In jaz ... sem tudi ostala.«

»Da bi poslušala?« je rekel stari odgovoritelj skoraj mehanično.

»Nisem mogla ... oditi ...« je odgovorila Evelina tiho. »Pogovarjala sta se, kakor ...«

»Kakor tovariša po nesreči?«

»Da, kakor slepca. Potem je Jegor vprašal Petra, če vidi mater v sanjah. Peter odgovori, da ne. In ta tudi ne vidi. Drugi

slepec, Roman, pa vidi v sanjah svojo mater mlado, čeprav je že stara.«

»Tako! Kaj pa še naprej?«

Evelina se je zamislila in potem je v starca uprla svoje sinje oči, ki so izražale boj in trpljenje, ter nadaljevala:

»Ta, Roman, je dober in miren. Njegov obraz je otožen, pa ne neprijazen. On ni slep rojen. Drugi pa. Ta jako trpi«, se je naenkrat izognila Evelina.

»Govori, prosim te, naravnost«, je nestrpno segel Maksim v besedo: »drugi je vznevoljen?«

»Da. Hotel je preteptati otroke in jih je preklinjal. Romana imajo pa otroci radi.«

»Hud in podoben Petru ...« razumem, je zamišljeno izpregovoril Maksim.

Evelina je še pomolčala, potem je pa, kakor da bi ji te besede prizadevale težak notranji boj, izpregovorila prav tiho:

»Po obrazu si nista podobna ... poteze so druge. Ali v izrazu ... Zdela se mi je, da je bil Petrov izraz prej skoraj kakor Romanov, zdaj vedno pogostejše vidim tega, drugega ... in še ... Bojim se, mislim ...«

»Cesa se bojiš? Pojdi semkaj, moje

umno detece,« je rekel Maksim z nenavadno nežnostjo. In ko je, ginjena od te ljubeznivosti, pristopila k njemu s solzami v očeh, je pogladil njene svilnate lase s svojo veliko roko in rekel:

»Kaj pa misliš? Povej! Že vem, ti znaš misliti.«

»Mislim, da ... on zdaj misli, da ... so vsi sleporojeni hudi. In prepričal je sebe, da je tudi on ... gotovo ...«

»No, veš kaj ...« je izpregovoril Maksim in naenkrat odtegnil roko. »Daj mi moje pipico, globica ... Glej, tam-le je, na oknu.«

Čez nekoliko minut so se nad njegovo glavo vile sinje grude tobačnega dima.

»Hm ... da ... slabo,« mrmral je sam s seboj ... »Zmotil sem se. Ana je imela prav: lahko se kdo žalosti in trpi radi tega, česar še nikoli ni izkusil. Zdaj se je instinktu pridružilo še spoznanje, in oboje pojde v isti smeri. Prokleti slučaj ... Sicer pa. Šila, kakor pravijo, ne skriješ v vreči. Vedno se kje ven pokaže ...«

Popolnoma se je potopil v sinje oblake. V čveterooglati starčevi glavi so kipele neke misli in novi sklepi ...

V.

Prišla je zima. Zapal je globok sneg in pokril pota, polja, vasi. Dvorec je bil ves bel, na drevju so viseli rahli kosmi, kakor da je vrt spet pognal belo listje ... V veliki peči je prasketal ogenj, vsak, ki je vstopil, je prinesel s seboj hlad in duh mehkega snega ...

Poezija prvega zimskega dneva je bila po svoje dostopna slepcu. Ko se je zjutraj prebudil, je vselej čutil neko posebno živost in poznal prihod zime po teptanju ljudi, ki so prihajali v kuhinjo, po škripanju vrat, po ostrih komaj čutnih zračnih strujah, ki so se razgubljale po vsi hiši, po škripanju korakov po dvorišču, po neki posebni »hladnosti« vseh zunanjih zvokov. In kadar je odhajal z Johimom po gazu na polje, je poslušal z velikim veseljem škripanje sani in nekako jasnodomače tleskanje, ki se je z njim gozd izza reke pogovarjal s potjo in poljem.

Takrat je prvič beli dan posijal v njegovo tako veliko otožnost. Zjutraj je obul škornje, odšel ter gazil po rahlem snegu — proti mlinu.

(Dalje prih.)

preporočilo mestno zastopstvo v duhu narodnem, da ne bi sedela v njem takšna vedina kakor sedanja, katerej bi bilo morda po volji, da bi se modro-belej boji dodala še zelena, kakor je zlobno omenil podlistkar »Agramer Tagblatt«.

Nagodbeno vprašanje.

Ministerski predsednik dr. Koerber se je v soboto zvečer povrnil iz Budimpešte. Njegov nagli povratek se tolmači zelo pesimistiško z ozirom na nagodbena pogajanja. Položaj je še vedno skrajno resen. Vsepeh dvehurnega razgovora, ki sta ga imela oba kabinetna načelnika v soboto popoldne, je sicer še neznan, vendar se trdi z vso gotovostjo, da se v tako kratkem času ni mogla rešiti preporna zadeva. Tekom prihodnjega tedna, v ponedeljek ali torek, se razgovori nadaljujejo v Budimpešti. Trdi se, da se sestanejo tedaj v Budimpešti tudi obe strani ministri. Pri tej priliki se definitivno pokaže, je li sporazumljenje mogoče ali ne.

V ogrski poslanski zbornici je Szell na neko vprašanje odgovoril v zadevi kvote, da v zakonu ni nikjer določeno, da more krona samo za eno leto podaljšati kvotno razmerje. Dalje je povedal ministerski predsednik, da se glede važnejših gospodarskih vprašanj še vrše dogovori mej obema vladama. Glede večjega dela carinskih vprašanj se je že doseglo sporazumljenje, o ostalih se vrše sedaj pogajanja. Glede odpovedi ali obnovitve trgovinskih pogodb z zunanjimi državami se mej vladami še niso vršili nikaki dogovori.

„Neues Budap. Abendblatt“ piše o sedanjih avstro-ogrski krizi nastopno: Kakor čujemo iz popolno zanesljivega vira, se je politični položaj to in onstran Litve poostiril v krizo. Dotična oseba — aktiven državnik — izreka skrajno pesimistiško sodbo in označuje tekoči teden kot „kritičen teden monarhije“. Politični položaj je sploh tako kritičen, kakor že desetletja ne.

Gre se namreč za mnogo več, nego zato, gre li Szell ali Koerber ali oba ob enem. Oseba stran te krize se bo brezpopojno rešila do desetega maja, toda bati se je, da se s premembo v kabinetu ne zboljša kritični položaj. Če bo prihodnji mož Daranyi ali Apponyi, to ničesar ne premeni na stvari, nagodbene težkoče bodo obstajale še nadalje. — Vse to se pa dogaja po mnenju tega državnika samo radi tega, ker vlada ni nastopila one poti, kakor jo je označil baron Banffy. — Tudi v Avstriji ni položaj nič boljši in nobeden resen politik ne bo hotel nasledovati Koerberju, ker noče nihče stati pred alternativo: drž. ali parlamentarna kriza. Prememba ustave parlamentarnim potom je v Avstriji nemogoča, državni krizi se pa odločno upira vladar sam. — Zgoraj imenovani list pripominja, da je ta sodba bržkone prepesimistiška.

Obnovitev trgovinskih pogodb.

O vsebini dogovora mej Bülovom in Prinettijem v Benetkah glede obnovitve trgovinskih pogodb je došlo nekemu berlinskemu društvu naslednje pojasnilo: Trgovinske pogodbe se podaljšajo do konca leta 1904. To se ponovi potem redno vsako leto, če se mej tem ne sklene nova pogodba. Vlade so se pa obenem zavezale, da dotlej ne odpovedo obstoječih pogodb, dokler se ne najde način in osnovni načrt za nove pogodbe. S tem sta hoteli dobiti potrebnega časa posebno Avstrija in Nemčija. Prva ima sedaj dovolj opravka z Ogrsko, v Nemčiji pa je na dnevnem redu razprava o novem carinskem tarifu, ki bo podlaga za nove pogodbe. Po obnovitvi trozveze, ki se v kratkem izvrši, se sklene posebna pogodba, ki bo vsebovala gorenja načela in določala, da je mogoče podaljšavati trgovinske pogodbe od leta do leta ravno tako dolgo, kakor traja trozveza, namreč do 31. dec. 1909.

Žalostne gmotne razmere na Ogrskem.

Že 7 let so imeli na Ogrskem bolj slabe letine. Zadnji dve leti, pa še posebno vlani je bilo pšenice za 20 milijonov metercentov manje kakor v dobrih letih. A letos je pa silna slana, ki je več dni konec meseca aprila padala, storila veliko škodo. Časi

je bilo celo 4° mraza. Toraj ni čuda, da je po celi deželi na ravninah traja uničeno. V hribih in višavah se je ohranilo. Sadja je tri četrtine uničenega. Na žitu ni poznati škode. Glavno mesto Budimpešta pa tudi zelo peša radi neugodnih razmer pri kupčiji in trgovini. Nekateri mlini le po 5 dni na teden meljejo. Novih stavb razun eraričnih ne grade. Velike opekarne imajo malo dela. Hišni posestniki so stanarino za 40% znižali in še je na tisoče praznih stanovanj. Mesto ima slabo pitno vodo in si ne more omisliti vodovoda iz Nitre. Sploh se toži: »Nimamo denarjev«. Pri tem pa ogrski šovinisti zahtevajo gospodarsko ločitev od Avstrije! Nam prav. Na izgubi bodo le Ogri.

Knez Mirko — srbski prestolonaslednik.

„Magyarország“ dobiva iz Petrograda od svojega dopisnika naslednjo vest: V tukajšnjih diplomatskih krogih se trdi, da bo knez Mirko še tekom letošnjega leta proglašen za srbskega prestolonaslednika. Pred tem bodeta srbski kralj in knez Nikola gosta ruskega carja v Spali, da se o vsem dogovori. Pri tem dogovoru bo prisoten tudi avstro-ogrski poslanik, ker ruski car hoče, da se to vprašanje reši v duhu rusko-avstrijskega sporazuma glede Balkana. Temu sestanku bodo predloženi zdravniški dokazi o kraljici Dragi. Kralj Aleksander bode sam proglasil kneza Mirka svojim prestolonaslednikom. Pot petrogradskega avstrijskega poslanika na Dunaju je s to zadevo v zvezi.

Nemiri na Portugalskem.

O najnovejših nemirih na Portugalskem priobčuje „Voss. Zeitg.“ iz Lizbone naslednje poročilo: Vesti iz Coimbre in Oporto se glase vedno neugodnejše, akoravno skrajno stroga cenzura izkuša zatreti vsako ostrejo sliko vladajočih razmer. Znano je vkljub temu, da je v Coimbri že tekla kri, da so se dijaki skupno z ljudskimi masami zabarikadirali in potem orožništvo ter policijo, ki sta morali rabiti orožje, stoliko silo bombardirali s kamenjem, da sta se obe straži umaknili pred demonstranti. Pozvano je bilo sicer naglo vojaštvo, a to pa ni hotelo streljati na podivjano ljudsko maso. To je pa tako ugodno uplivalo na demonstrante, ki so sicer neprestano kričali: »Živela republika! Proč z izdajsko vlado!«, da so jo polagoma popihali s prizorišča in jeli klicati: »Živela armada!«

Mejtem je pa tudi že došlo povelje, naj se zatvori vseučilišče, dijaštvu se je pa naročilo, naj tekom 24 ur odide iz glavnega mesta, sicer bodo relegirani. To je pa baje le še bolj razburilo dijaštvo, ki je napadlo rektorja, ga privezalo na umazani voz ter ga vozilo po mestnih ulicah, slednjič pa zaprlo v neki hlev. Vlada je zatvorila tudi politehniko v Lizboni in vse višje šole v Oportu, ker se je tudi ondi dijaštvo združilo s poulično družaljo.

Nemiri na Ruskem.

Iz Rusije javljajo, da je glavni namen sedanjemu gibanju v Rusiji zahteva po ustavi. Plemstvo in meščanska inteligenca sta povsem edina z dijaštvom in delavci, le okoliščena burokracija še trdovratno zagovarja avtokratiški sistem. Toda že sedaj se kaže, da je sama preslabotna, da bi mogla biti kos velikemu, vsestranskemu pritisku. Po celi Rusiji je sedaj razširjena proklamacija, v kateri se mej drugim glasi: »Zahtevamo ustavo, nedotakljivost osebe, svobodo vesti in časopisja. Proč z avtokracijo!« Proti voditeljem reakcionarne vladne politike vlada splošno razburjenje. Nasprotno se pa izkazuje carju in carinji obča ljubezen in spoštovanje, ker prevladuje splošno mnenje, da sta oba naklonjena modernim idejam.

Salisbury o mirovnem vprašanju.

Na nekem zborovanju konservativne primrose-lige je govoril lord Salisbury tudi o vojski v južni Afriki ter o mirovnih dogovorih. Ministerski predsednik je izjavil, da je država po vojski mnogo pridobila na moči in veljavi (!), posebno veliko pa na vplivu. Nastop Anglije proti burski invaziji je bil popolno opravičen. Specielno o mirovnih pogajanjih pa je rekel: Tudi ko bi v trenutku več vedel o mirovnih dogovorih v Južni Afriki, kot vem sedaj, bi se tekom razprav ne čutil opravičenega govoriti podrobneje o mirovnem vprašanju. Nekaj pa treba pibiti: Angleška vlada niti za las ne odstopi od politike, ki jo je vodila doslej, in bo v bodoče skušala vzeti nasprotniku vsako priliko, da bi ob ugodnem trenutku ponovil boj. V to potrebuje vlada vsestranske moči. Želi pa minister za svojo osebo, da se opušča v bodoče vsaka neprijetnost, in se nadja, da bodo dosednji sovražniki pomagali utrditi angleški kolonialni sistem.

Iz brzojavk.

Tajni svetnik je postal solnograški kneznadškof dr. Katschthaler. — Admiral Sampson umrl. V Washingtonu je umrl v petek ameriški admiral Sampson, ki je v špansko-ameriški vojski dne 3. julija 1898 porazil špansko brodovje pod poveljstvom Cervere. — Nova prepoved v Turčiji. Na častnike izdano prepoved glede obiskovanja krščanskih hiš je raztegnil sultan tudi na civilne uradnike. — Millerandova izvolitev ni še zagotovljena. Trdi se namreč, da Quesdejevi pristaši niso voljni oddati svojih glasov nepriljubljenemu Millerandu. — Upor v Rusiji. Položaj v okraju Poltava je skrajno resen. Upor se čimdalje bolj širi. Vojaštvo se brani streljati na kmete. — Dvorni svetnik Beer umrl. Član gosposke zbornice in vsakoletni referent v kvotni deputaciji profesor dr. Beer je v soboto umrl. V poslanski zbornici je bil od l. 1873. Njegovo truplo bodo sežgali v Gothi. — Za zedinjenje Krete z Grško so se izjavili krečanski župani, ko so čestitali grškemu kralju povodom njegovega godu.

Književnost in umetnost.

Koncert »Glasbene Matice«.

K že objavljenemu bogatemu voporedu jutrišnjega koncerta imamo še dostaviti, da nastopi v tem koncertu vojaška godba kot popoln koncertni orkester pod osebnim vodstvom g. kapelnika Teodorja Christofa — nad 40 močij broječ. Program, katerega bo orkester izvajal, je visoke, resne glasbene vrednosti; opozarjamo posebno na svetovno slavne Dvořakove slovanske pleske, na majestetično korarčnico iz Smetanove opere Dalibor, na fantazijo iz Wagnerjeve opere Lohengrin in na veleinteresantno, skoraj bi rekli rafinirano-duhovito, slovečo suito Bizetovo L'Arlesienne, ki se do sedaj še ni nikdar v slovenskem koncertu izvajala. Nastop, barkarola in epilog iz Offenbachove opere Hoffmannove pripovedke bodo gotovo tudi zanimali občinstvo. Začetek koncerta bo točno ob 8. uri. Občinstvu podaje se s tem koncertom izredno bogat program in prav krasen glasben užitek.

Knjige »Slovenske Šolske Matice«.

Odbor »Slovenske Šolske Matice« naznanja, da je začetkom t. m. razposlal gg. poverjenikom knjige za l. 1901. Vsak društvnik prejme troje knjig, namreč: 1. »Pedagoški Letopis za leto 1901.« (prodajalna cena K 1 60); 2. dr. Fr. Ilešič: »O pouku slovenskega jezika« (prodajalna cena K 2—); 3. Jos. Apih: »Zgodovinska učna snov za ljudske šole« (prodajalna cena K 2—). Te knjige prejmejo društvniki po svojih poverjenikih. Po § 7. društvnenih pravil plačajo stroške za pošiljanje knjig društvniki sami.

Poljak o Slovencih in Hrvatih.

Sestanki slovanskih časnikařev so rodili posebno ta dober sad, da so se posamezni slovanski rodovi začeli boljše zanimati drug za drugega. Ravnokar smo dobili v roke knjigo, ki je plod lanskega časnikařskega shoda v Dubrovniku. G. dr. Ostaszewski-Baranski, urednika »Dziennika polskega« v Lvovu, je izdal lepo knjigo »Z krajinami stotarih otokov«, v kateri popisuje svojo pot v Dubrovnik in se pri tem obširneje bavi s kulturnimi odnošaji

dalmatinskih Hrvatov. Skozi Ljubljano (kateri pa ni »zelen«, ampak »beli«), se je pripeljal do Reke, potem pa po ladiji dalje. Po vrsti popisuje Opatijo, Vis, Hvar, Velebit, Vile, Rab, Zoppoli, Pag, Zader, Sibenik, Zlarin, Krpanj, Krko, Visovac, Knin, Morlake, Splet s starodavno Dioklecianovo palačo, pripoveduje o Maruliću, nas seznaja z dr. Bulčcem, ter hiti dalje v Brač, Korčul, Lastovo, do Neretve in Pelješca, dokler se ne ustavi v gružki luki. Odtod je še par korakov v starodavni Dubrovnik, ki je svoj čas tekmoval z mogočnimi Benetkami. Tu popisuje najprej mesto, potem pa njegovega Gundulića. Za izletom v Lokrum pa gre potopisec dalje v Kotor, v Ercegovino in Crnogoro.

Priporočamo to knjižico posebno Poljakom. Zeleli bi pa, da bi se Poljaki pri pisanju naših krajevnihih imen držali našega slovanskega pravopisa in se izogibali germaniziranih in poitalijančenih oblik.

Gospod dr. Ostaszewski-Baranski je te dni v »Dzienniku polskiem« objavil vrsto člankov o Slovencih. Z ozirom na binkoštni časnikařski sestanek seznaja Poljake s slovanskimi razmerami. Pisatelj popisuje v glavnih potezih vso slovo. zgodovino od naselitve v tukajšnih krajih do najnovejšega časa. Posebno obširno popisuje Prešernovo dobo ter naglašja pri tem Poljaka Emila Korytko zasluge za slovensko književnost. Pri tem nam podaje tudi nekaj prevodov iz Prešerna. Tu podajemo samo enega (iz pesmi »Luna sije« kitica »Obraz mili« ...):

»Dziwną siłą
Z twarzą miłą
Przed oczami widzę Cię,
Wzdychając
I gorąc
Serce się ku Tobie rwie.

Za Prešernom je slovstveni pregled dr. Ostaszewskega pač prepovršen. Ni imel pri rokah pravih virov. Gospod pisatelj pride tudi na časnikařski shod. Pri tej priliki bo pač dobil priložnost, da se поблиže seznani z našimi slovstvenimi in kulturnimi razmerami.

Pripravljalni odbor bo poskrbel gospodom časnikařem tudi literarne darove kot spomin na sestanek, iz katerih bodo dobili še več podatkov o slovenski zemlji.

Gospod dr. Ostaszewski bi nam pa jako ustregel, ako bi svojo pot po slovenski zemlji popisal tudi v takoličnik knjižici, v kakoršni je ohranil svoje beležke iz Dalmacije.

Dr. E. L.

Fr. Ad. Šubert: Moje divadelni toulky. II.

V Praze 1902. — To je tretji zvezek Šubertovih gledališnih memoar. V prejšnjih je zbiral svoje spomine s slovanskih gledališč, v tej knjigi nas vede na Francosko in posebno obširno popisuje gostovanje češkega gledališča na Dunaju leta 1902, katero je tako povzdignilo ime češke glasbe. Med portreti vidimo tu Delibesa, Masseneta, A. Dumasa ml., Jaunerja, Vil. Jahna, Teuberja, Smětana. Knjiga je zanimiva za vse, ki se bavijo z gledališčem.

* * *

Izšel je »Zapisnik o zborovanju zaupnikov društva za varstvo avstrijskega vinstva v Ljubljani 27. febr. 1902.« Izdal osrednji odbor društva na Dunaju. Natisn. Ign. pl. Kleinmayr in F. Bamberg. V samozaložbi. Str. 20. — O tem shodu smo ob svojem času obširno poročali.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. maja.

Pogovor cesarjev z dr. Šusteršičem pri vsprejemu delegacij se je vršil doslovno tako: Cesar: Veseli me, da Vas zopet vidim. Vi ste bili že opetovano v delegaciji? Dr. Šusteršič: Letos sem tjetjič. Veličanstvo. — Cesar: V poslanski zbornici se zdaj pridno pečate s proračunsko debato. Samo malo počasi gre naprej. — Dr. Šusteršič: Pomisliti se mora, da je to prva proračunska debata čez 5 let. Toda morebiti se posreči, budget rešiti do konca maja. — Cesar: To bi bilo pač zelo želeto. A govori se malo preveč. — Dr. Šusteršič: Veličanstvo, po preteklih slabih letih imajo pač volivci mnogo povedati. — Cesar je na to smehljaje priklimal.

Cesar o kardinalu Missii. Pri sobotnem razgovoru z delegati je nagovoril cesar tudi delegata Antonellija ter mu rekel: »Gorica je s smrtjo kardinala Missie zelo veliko izgubila«. Antonelli je odgovoril: »Da Veličanstvo, Nj. eminenca je bil izborna in splošno priljubljena oseba«.

V Slovanskem klubu v Krakovu bo v nedeljo 11. t. m. prof. Zawilinski predaval o Slovencih. Ob ti priliki bo o Slo-

vencih izpregovoril tudi znani poznavavec in prijatelj Jugoslovancov vseučiliški profesor Ldzieschowski. To predavanje bo velike važnosti, ker bo pri Poljakih zbudilo zanimanje za naš narod, ki je bil dozdaj pri Poljakih malo poznan. O veleznamenitem predavanju bomo prinesli obširnejše poročilo. — Pri tem pa moramo opozorjati Poljake, naj bodo previdnejši, kadar poročajo o slovenskih razmerah, kakor je bila te dni „Nova Reforma“. Kar je ta list prinesel o kardinalu Missiji, je bilo tendenciozno zavito in večinoma neresnično. Poljaki morajo vedeti, da to, kar se na Slovenskem imenuje „liberalizem“, je bolj umazano, nego pri njih vsa soc.-dem. Liberalci so z Nemci javno zvezani proti kršč. stranki. Zato je lažnivo poročilo „Nove Reforme“, kot bi kat. stranka bila protinarodna.

Osebnost vesti. C. g. Anton Pipan, kaplan c. kr. mornarice v Pulju, je imenovan za kaplana I. vrste. — C. g. Andrej Mesar, podžupnik na Livku, je imenovan za župnega vikarja v Lokavcu. Na njegovo mesto pride č. gosp. Franc Knava. — Predsedništvo fin. ravnateljstva v Trstu je imenovalo fin. koncept. praktika Josipa Štreklja fin. koncipistom. fin. koncip. dr. Fr. Darčiča davčnim nadzornikom in fin. vežbenika Karla pl. Nordis fin. koncip. in fin. koncip. dr. Adolfa vit. Boeckmanna fin. komisarjem.

Iz celovške škofije. Na sv. Višarje gredo letos č. gg.: J. Pšeničnik, provizor v St. Juriju na Vinogradih; Mat. Perč, kaplan v Borovljah, in en o. frančiškan iz Beljaka. — Umrli je dne 5. t. m. č. g. Jan. Schwingshackl, župnik v Zweinitzu, star 62 let. N. p. v m.!

Umrli je v tukajšnjem uršulinskem samostanu danes ob četrta na 4. uro zjutraj č. M. Salezija (poprej Marija) Mrak. Pokojnica je bila rojena v Ljubljani 2. jan. 1822. Dopolnila je torej letos svoje 80. leto. Pred dobrima dvema letoma je praznovala 60letnico, kar je postala redovnica. Preoblečena je bila 8. oktobra 1839. Ves čas je vestno in zvesto izpolnjevala dolžnosti svoje. Katera izmed že starejših ljubljanskih žen ni poznala M. Salezije kot izvrstno učiteljico? Dolgo vrsto let je bila vratarica; nekaj mesecev pred smrtjo je še vedno skrbno opravljala ta posel. Nikoli poprej bolno je pred dobrim tednom bolezen privezala na postelj, kjer je ugasnila mirno danes v jutro luč njenega dolgega življenja. Gotovo se je bodo znanci spominjali v svojih molitvah. Dobri Bog pa ji poplačaj obilno, kar je dobrega storila njemu v čast in v prid samostanu. N. v m. počiva!

Duhovniki semiške dekanije imajo shod „sodalitatis“ dne 13. maja v Adlešičih.

Z Dunaja se poroča, da se sta knez Oton Windischgrätz in soproga dne 7. t. mes. vrnila s potovanja.

30letnica g. Fr. Finza. Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo priredi v soboto ob 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni slavnostni sestanek na čast svojemu najstarejšemu članu, društvenemu zdravniku gospodu Franu Finzu o priliki tridesetletnice sodelovanja v društvu. K temu sestanku so vabljeni častilci in prijatelji slavljenčevi. Pri sestanku bo svirala ljubljanska društvena godba. Pridružujemo se častilcem in slavljenču kliče: Na mnoga leta!

Šoli žolskih sester Notre Dame v Gorici je ministerstvo podelilo lastnost meščanske šole po predloženem načrtu.

Poročil se bo g. Ivan Rožman, nadzornik gospodarskih zadrug iz Gradca, z gđc. Heleno Tekavčič, bivšo učiteljico.

Tukajšnji mizarji zahtevajo od svojih delodajalcev povišanje plače za 20%. Čujemo pa, da so imele vse trdke skupen pogovor, v katerem se je sklenilo, da povišanju plač ne morejo ugoditi.

Umrli je v Ljubljani g. Ivan Vesel, c. kr. cenilni inšpektor v pok. V Litiji je umrl brat g. notarja Luka Svetca g. Jurij Svetec v 88. letu svoje dobe.

Stavka v ljubljanski predilnici. V sredo so v tkalskem oddelku tukajšnje predilnice ženske nakrat ostavile delo, ker je stroj prepočasno deloval, ter zahtevale odškodnino za zamujeno delo. Vodstvo jim je ugodilo v toliko, da jim je zvišalo plačo za 10 v. od kosa. S tem je bila stavka končana. Pri tej priliki bi svetovali gotovim

mojstrom in uradnikom soc. in lib. barve, da so napram delavcem malo bolj takti, sicer se lahko pripeti še kaj drugega.

Nevarno je obolel č. g. kaplan Štef. Teračan v Šempetru pri Novem mestu. Priporoča se tovarišem in prijateljem v pobožno molitev.

Prvi letošnji večji romarski shod na Zaplazu bo o binkošti. Preskrbelo se je zadosti spovednikov, tako da bo de lahko vsak opravil svojo pobožnost.

Uboj. V noči mej 3. in 4. majem je v Vogljah pri Kranju hlapec Peter Sedlar hlapca J. Rozmana, s katerim je malo prej v družbi drugih fantov spil liter žganja, s cepinom dvakrat s toliko silo udaril po glavi, da je obležal na mestu mrtev. Sedlarja so izročili sodišču v Kranju.

Nagla smrt S Koroškega: Žagarjeva dekla Mina na Metlovem pri Pišberku je bila v nedeljo dne 20. aprila predpoludne v Smibelu, kjer je prejela tudi sv. zakramente. Popoludne je prišla domu ter južnala. V rokah je imela domačo hčerko in skledico. Na enkrat pade ji skledica na tla ter se zdrobi, ob enem tudi hčerka, in dekla sama se nasloni nazaj. V prsih ji zahrusti in bila je — rajna. Sv. pismo pravi: »Hitro nastopi smrt človeka«. — Kopanikov hlapec v Podgorjah je peljal dne 26. aprila kobilu h kovaču v Lode pri Beljaku. Ker je bil malo pijan, mu je kmetica branila, naj ne sede na kobilu, a ni je poslušal. Ko pride na cesto, pade s kobile in obleži mrtv na tleh. Tako nesrečno je padel, da se je ubil. »Nagle in neprevidene smrti reši nas, Gospod«, in tudi — šnopsa!

Ponesrečil se je gostilničar Martin Petan iz Sromelj. Zvrnil se je nanj voz, naložen s trtnim ročjem in starim havljem ter mu spodnji del telesa tako poškodoval da je bilo treba nevarne operacije, katere ni prestal. Umrli je v zagrebški bolnici.

Vaj avstrijske mornarice v Jadranskem morju se koncem avgusta udeleži tudi cesar. Listi javljajo, da jim na posebno povabilo cesarjevo prisostvuje tudi genueški vojvoda.

Ljubljanske novice. Vojaška godba svira danes ob 6. uri zvečer pod Tivoli. — Drago pivo. Gostilničar Janez Flegar pred škofijo »pri Sokolu« je šel nastavljat pivo. Odložil je za ta čas svoj jopič, v katerem je imel shranjenih 540 K. Ko je jopič zopet oblekel, zapazil je, da mu je nekdo 540 K — ukradel. Tatvine sumljiv je nek karamist in še neki drug, vendar se policiji še ni posrečilo, da bi prišla predrznega tatu. — 150 zunanjih delavcev je radi stavke te dni zapustilo Ljubljano. — Prememba posestva. Hišo na Dolenjski cesti „pri Hrvatu“ je kupil tukajšnji mesar in gostilničar na Starem trgu g. Anton Zupan. — Kopelj v Kolesiji se letos preuredi in prenovi. — Ljubljanka je narasla za 1.65 m. nad normalom. — Prve črešnje so danes prišle na ljubljanski trg.

Stavka v Ljubljani se danes zopet nadaljuje. Na nekaterih stavbah so delavci prišli na delo. Stavkujočim se je posrečilo jih deloma prepoditi, deloma pa ne. Pri V. Treotu zidarji delajo. Pri kranjski stavb. družbi dela samo en mizar, ki je prišel iz tujine.

Pravda z južno železnico. Iz Velikovec: Posestniku Oražu na Jezernici pri Sinčivasi je vlak lansko leto zažgal gozd in ga je okoli enega orala pogorelo. Kmet je zahteval odškodnine 80 gld. Ponujali so mu najprej 35, potem 60 gld., potem pa nič — tako da je bil primoran, železnico tožiti. Ko so videli, da jim gre za vrat, so sicer skušali Oraža vjeti za podpis, a ni se jim posrečilo. Konečno se je pravda izvršila v korist Oraža in železnica je morala plačati Oražu za les in steljo 250 K (prej 160 K niso hoteli dati!) in sodnijskih stroškov 214 kron. Ta nauk je prišel torej železnici precej osoljen, zato pa tudi sedaj les čuvalo. Veseli nas, da je zmagal kmet s svojo pošteno pravico.

Koroške novice. Maria Bauer, rojena dne 8. marca 1884 v Pečnici, je leta 1900 odstopila od katoliške vere. Dne 12. aprila 1902 pa je po dovoljenju knezoškofijstva v Gradcu bila sprejeta v Ljubnu zopet v rimsko-katoliško cerkev. — Razpisana so učiteljska mesta v Grabšanu in Selah do dne

31. maja, v Melvičah do dne 21. maja. — Nastavljen je učitelj L. Stotter v Vetrinju za učitelja v Guštanju. — Dne 25. aprila je skočil pri Peravi nek neznani mož v Dravo. Predno je to storil, je še glasno štel: ena, dve, tri . . .

Pomožitev tržaške garnizije. Glasom graške »Tagesposte« nima osrednja vojna uprava nikakega namena za pomožitev tržaške garnizije. Nasproti temu pa zahteva tržaško namestništvo, kakor tudi tržaško vojaško poveljništvo, da se nastani v Trstu vsaj še dva stalna bataljona pehote. »Tagespost« meni, da ima tu zadnjo besedo mestni svet tržaški, kateri pa bržkone ne bo pri volji zidati novo vojašnico potrebno za pomožitev posadke.

Samomor v vojašnici. V infanterijski vojašnici v Pulju se je na stopnicah ustrelil artilerijski korporal Kramer.

Lov na dezerterja. Ves sv. Jakoba okraj je bil predvčerajšnjim popoldne po konci. Vse je hitelo gledat, kako ljubljanska policija oblega Abranovičevo hišo, v kateri je tičal skrit v stanovanju svoje matere, delavke v predilnici, dezertjer 17. pešpolka Kastran. Knjigoveški pomočnik Kastran je lani šel prostovoljno k vojakom. Življenje pri vojaki pa mu ni bilo postlano s tistimi »rožicami«, o katerih je mislil, da rasto za tiste, ki prostovoljno grodo k vojakom. Misli je, da se ravno tako lahko pride od vojaka proč, kakor je prišel k vojakom. Nekoga lepega dne pred kakimi tremi tedni ga je zmanjkalo. Dezertiral je. Menda je mislil, da se ravno tako lahko prostovoljno slede vojaško suknjo, kakor se je obleče. Predvčerajšnjim je dobila ljubljanska policija obvestilo, da se je Kastranu posrečilo priti na svoj dom v Rožnih ulicah, kjer mirno počiva in uživa svoj »prostovoljen dopust«. V vodji policijske straže Brezniku je bil takoj storjen sklep. Sam je mislil zmagoonosno dezerterja pripeljati na rotovž. Pa delal je račun brez Kastrana. Komaj je Kastran zazrl Breznika, potegnil je revolver in in ustrelil na Breznika, ne da bi ga bil zadel. Breznik je uvidel, da proti oboroženemu Kastranu sam nič ne opravi. Skoro nato je bilo »pol rotovža« v Rožnih ulicah. Policaj je stal poleg policaja, Kastran se je pa v podstrešno sobo zaprl, semtertje poslal kak strel v zaprta vrata in naposled se je zabarikadiriral ter izjavljal, da se poda še-le zvečer, ko bo manj ljudi. Množica ljudstva doli pred hišo pa je vedno naraščala. Vozni promet skozi Rožne ulice se je popolnoma zaprl, naposled se je pričel polniti tudi sv. Jakoba trg. Policija je imela naporno delo, da napravi prostor pred hišo, v kateri je bil Kastran obkolen. Kastran je na velikodušen način prišel policiji na pomoč. Odprl je okno podstrešne svoje sobice, nekoliko časa se je rogal trudu policajev, potem pa je pričel metati med ljudi — jajca. Te »kurje bombe« so strahovito vplivale. Skoro je bil prostor pred hišo prazen. Občinstvo je retiriralo par korakov. Kastran je stal ob oknu in se zadovoljno smehljaj, da vzbuja toliko zanimanja. Prižgal si je na oknu cigareto in napravil nekaj požirkov iz velike steklenice. Z eno roko je držal steklenico, z drugo pa revolver, ter z gestami pravil, »da ga ne bodo«. Povabil je policaje na »šnops«, kar je vzbudilo homeričen smeh med občinstvom. Med množico je zapazil nekega znanca iz Rožnih ulic. »Servus!« klical mu je Kastran z okna. Taki prizori so se ponavljali od 1/2 do 1/5 ure. Policija je omejila svoj nastop na to, da je stražila hišo, kajti vse je kazalo, da se Kastran poda samo vojakom. Nek stražnik je Kastranu skozi vrata zaklical, da bodo nanj streljali, ako se ne poda. »Bom pa raje jaz,« je dejal Kastran in zopet ustrelil. Policaj se je hitro umaknil. Še le okoli 1/5 ure se je pokazala izza vogala pri Florijanskih ulicah vojaška patrolja z nasajenimi bajonetmi. Na čelu je stopal častnik. Ko je Kastran zagledal bajonete, odmaknil se je od okna. Na ulico začul se je — strel. Potem pa ga ni bilo več k oknu. Dolgo časa vojakov ni bilo iz hiše. Naposled je stopil iz hiše policijski kancelist gospod — Toplihar. »Tega pa Toplihar ne drži!« zbijali so ljudje dov tipe. Skoro se je zvedelo, da je Kastran ustrelil na se. Poslali so po rešilni voz. Med tem je Kastran sobo sam odprl. Krvavel je iz rane na levi strani.

Ustrelil se je pod rebra. Ko je došel rešilni voz, pripeljali so vojaki iz hiše Kastrana. Dva vojaka sta pod pazduho držala po konci bledega dezerterja, ki je držal roke na kravečih rani. Posadili so ga v rešilni voz in odpeljali v bolnico. Kakor čujemo, rana Kastranova ni smrtonovarna. Sedaj leži v vojaški bolnici in premišljuje, kako žalostne dneve bo moral preživeti v luknji.

Mraz in škoda na štajarskih vinogradih. Mraz je dne 1. in 3. maja mnogo škodoval vinogradom in sadnemu drevju po rajhenberski, koprivniški, podsedeki in bučki župniji. V nekaterih krajih so kurili, da bi z dimom zavrnili pozebo, pa ker so storili to večinoma le posamezniki, bilo je mnogokrat brez uspeha. Z velikim uspehom so pa kurili Bizeljanci, ker so kurili splošno vsi. Ohranili so si svoje lepe gorice nepoškodovane. — Kjer pa je slana prizanesla letini, silno lepo kaže med Savo in Sotlo. Že dolgo ni toliko sadja cvetelo, kakor letos; vinogradi obetajo bogato trgatv in ozimina se lepo razvija. Vplivala je na njo dobro mila zima. Bog nas varuj vsakovrstnih uim!

Ali bo svet znorel? Dr. W. B. Fletcher, ki je specialist v dušnih boleznih, trdi, da ljudje postajajo vedno bolj pristopni norosti in da na ta način bodo že 200 let ali v šestem rodu na svetu sami norci. Dr. J. L. Corning, ki je pred nekaj leti obrnil na se pozornost po svojem spisu, kjer dokazuje norost, ki se danes toliko širi in je pripisati modernemu življenju ljudi, se ne vjema s prvo trditvijo. On priznava, da številno norcev sicer raste, posebno po večjih mestih, toda sedanja veda zna popolneje zdraviti to bolezen, kot poprej, in zato baje se ni bati, da bi norost kot kaka epidemična bolezen preplavila celi svet.

Iz Londona v Pariz se je došlo do slej v 8 urah. Po novem projektu, ki bo izvršen v dveh letih, se naredi nova zveza, s katero se pride iz Londona v Pariz v 5 urah.

Nosljanje prihaja zopet v modo. Nosljala je kraljica Viktorija, noslja Leon XIII. in sedaj se še pridružuje nosljanju kralj Edvard VII., toda le skrivaj.

Društva.

(Občni zbor zadruge krojačev, klobučarjev itd.) vršil se je v nedeljo 4. t. m. po določenem dnevnem redu. Zapisnik občnega, rednega in izvanrednega zbora se je brez ugovora odobrili. Iz poročila načelnika je posneti, da je pristopilo v minulem letu 10 novih članov, ter šteje zadruga 115 članov. Vpisalo se jih je 34 in oprostilo 21 vajencev. Dohodkov je imela zadruga v minulem letu 540 K 45 h in 276 K 72 h stroškov, preostane toraj prebitka 263 K 73 h. Skupno premoženje zadruge znaša 31. decembra 1901 649 K 97 h. Pri volitvi, ki se je vršila, so bili izvoljeni gg. Jos. Globelnik podnačelnikom, J. Ložar, odbornikom in F. Kreč namestnikom, za preglednika računov gg. F. Reselj in J. Perme. Na poziv pripravilnega odbora »zveze obrtnih zadrug za Kranjsko« priporoča načelnik, da zadruga pristopi skupno k omenjeni zavezi. Po daljšem razgovoru o važnosti te zaveze in ker vlad. zastopnik g. svetnik Šešek pojasni važnost omenjene zaveze, se je sklenilo, da zadruga pristopi k zavezi, kakor hitro se ista ustanovi. Pri peti točki o premembi pravil priporoča gosp. Kraigher, da bi se premenil § 11. zadrughnih pravil, ki določa učno dobo vajencev na tri leta, tako, kakor določa zakon, ne manj ko 2 in ne več ko 4 leta in sicer od 3 do 4 let, ter utemeljuje svoj predlog s tem, da ako imajo vajenci vse preskrbovanje pri svojem mojstru, nikakor ne zadostuje učna doba 3 let. G. Ant. Ravnikar podpira predlog, ki se sprejme. Pri posameznih nasvetih priporoča načelnik, da je veliko vajencev in vajenk, ki niso vpisani v zadrugo, in to vsled tega, posebno pri ženskem obrtu, ker zaradi uboštva ne morejo vpisnine plačati, ter nasvetuje, da bi se taki vajenci in vajenke, kateri res ne morejo plačati, oprostili, ter predlaga, da bi se v ta namen napravila mala doklada na vse člane. Sklenilo se je slednjič po nasvetu g. Kraigherja, da se ne napravi nikakoršna naklada, pač pa da se v resnici ubogi vajenci in vajenke upisnine oproste. Ker ni nobenega nasveta več, se načelnik zahvali za obisk, ter zaključi zborovanje.

(Društvo »Zvezda« na Dunaju) priredi zabaven večer v nedeljo 11. t. m. v dvorani »Wiener Ressource«, Dunaj, I. Reichsrathstrasse 3, s prijaznim sodelovanjem gospe Marice Luzar in Ivane Pirc, gospodov cand. phil. Pavla Kozine, tamburašev slavnega hrvaškega akademičnega društva »Zvonimir«, slovenskih gospodov akademikov. Vinko Kršičevega mešanega kvarteta, društvenega zbora pod vod-

stvom g. Vinko Krušiča a sledečim vspre-
redom: 1. Pozdrav g. predsednika Jak.
Pukla. 2. I. Kocjančič: »Majnik«, poje dru-
štveni moški zbor. 3. a) Avg. Huber: »Spo-
mini na Rigi«, koncertna fantazija; b) Gra-
nado: »El Turia«, valček — igra na citre
gospica Marica Luzar. 4. a) Gerbič Fr.:
»Sklepala roke si bele«; b) Medved A.: »O
zlata doba srečnih dni«, poje tenor solo g.
Pavel Kozina, na glasoviru spremlja gospica
Ivana Piro. 5. Stanko Pirnat: »Žalost«, poje
osmeroglasen društveni mešani zbor. 6. a)
Dr. B. Ipavic: »Vse mine«; b) L. Žrnovnik:
»Kukavica«, poje Vinko Krušičev mešani
kvartet. 7. Anton Hajdrih: »Mladini«, poje
društveni moški zbor. Mej posamnimi toč-
kami udarjajo gospodje tamburaši slavnega
hrvatskega akademičnega društva »Zvonimir«.
II. Soloigra: »Gluh mora biti«. Igrajo go-
spodje slovenski akademiki oziroma člani
slavnega slov. akad. društva »Slovenija«. Za-
četek ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi
vabi najuljudnejše odbor. — Opomba: Go-
spodje kadilci so naprošeni mej pevskimi
točkami ne kaditi.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Zdenški vasi:
G. prof. Anton Kržiš 10 K. — Gosp. Karol
Hut 14 K. — G. Jos. Prmšar, župnik v
Podmelcu 4 K. — Družina uršulinskega sa-
mostana 21 K 40 h.

Za Jeranovo dijaško mizo: G.
Karol Hut 3 K.

Za »Marijanišče«: G. Karol Hut
3 K.

Bog povrni!

Telefonska in brzojavna poročila.

Pazin, 7. maja.*) Pri mnogobrojni
udeležbi inteligence in kmetov se je da-
nes konstituiralo »Politično društvo
za istrske Hrvate in Slovence«. Pre-
sednikom je izbran soglasno dr-
žavni poslanec Spinčić.

Poreč, 9. maja. Kornij poveljnik
fem. vitez Succovaty je včeraj došel
sem, ogledal si mesto ter obiskal škofa
in dež. glavarja, potem pa odpotoval v
Pulj.

Dunaj, 9. maja. Cesar je odlikoval
kršč. soc. poslanca dr. Pattajja z re-
dom železne krone.

Dunaj, 9. maja. »Bohemia« pravi,
da so avstro-ogrski pogajanja v kritični
dobi. Kriza je jako resna. Govori se
o odstopu Körberjevega mini-
sterstva. Za njim bi prišlo prehodno
ministerstvo, ki bi sklenilo pogodbo na
stališču, katerega je Körber odklanjal.
To prehodno ministerstvo bi se za to
poslužilo § 14. Govori se tudi o even-
tuelnem koalicijskem ministerstvu s Kör-
berjem na čelu. To so seve samo go-
vorice. Upa se s kompromisom doseči
poravnava.

Dunaj, 9. maja. Avstro-ogrski po-
gajanja so še nadalje v kritičnem polo-
žaju. Jutri se bo sešel avstrijski mini-
sterski svet, ki se bode bavil s Körber-
jevim poročilom o njegovih pogajanjih
s Szellom. Ta seja bo odločilne važ-
nosti za nadaljnje obravnave.

Dunaj, 9. maja. Včeraj zvečer je
umirovljeni sek. šef Kolischer poslal k
posl. Irotu svoje zastopnike s pozivom
na dvojni. Zastopniki Irotovi so izjavili,
da se zadeva suče okoli izraza, izre-
čenega v javnem zastopstvu, Kolischer-
jevi zastopniki pa, da se gre tu za rod-
binsko čast. Wolf je izjavil, da poziv
sprejme.

Trutnov, 9. maja. Včeraj so imeli
Wolfovi tu shod. Iz vseh krajev Wol-
fovega okrožja je bila velika udeležba.
Ko je stopil Wolf v dvorano kričali so
zborovalci: »Heil Wolf! Pfui Schönerer!«
Wolf je izjavil, da bo vztrajal v boju
in upa, da bo ostal zmagovalac. Wolf
je dobil zaupnico, Schönerer obsodbo.

Budimpešta, 9. maja. Vest opozi-
cijonalnega lista »Egyetertes«, da je bil
trgovski minister Horansky zastrupljen,
rodbina umrlega dementira, vendar se
uvede preiskava in se bo truplo eks-
humiralo.

Rim, 9. maja. Mej Italijo in Bra-
zilijo so se uravnale trgovinske razmere
do konca tekočega leta.

*) Za zadnjo številko prepozno došlo. Uredn.

Rim, 9. maja. Načrt postave o lo-
čitvi zakona je gotov.

Grad Loo, 9. maja. Zdravstveno
stanje kraljice Viljemine je zadovoljivo.

Bruselj, 9. maja. V Wanferce se
je podrla hiša. Mnogo oseb je ubitih
pod razvalinami.

Martinique, 9. maja. Vulkan Pele
neprestano bluje. Tovarne v okolici je
lava uničila. Okolu 30 ljudi je zgubilo
življenje.

New York, 9. maja. Najodličnejše
tovarne mila so se združile v trust.

Tien-Tsin, 9. maja. V okraju Tien
Tsin se ponavljajo napadi na krščanske
cerkve in misijone. Število vstašev se
ceni na 40.000, ki so dobro oboroženi.

London, 9. maja. Kitchener javlja
iz Pretorije, da je bilo v zadnjih dneh
več bojev mej Angleži in Buri. Te ope-
racije so imele namen potisniti Bure s
proge Vredfort-Heilbronn-Frankfort na
progo Kroonstad-Lindley. Buri so iz-
gubili 10 ubitih in 221 ujetih. Mej uje-
timi so oni Buri, ki se najbolj upirajo
kapitulaciji. — Dne 7. maja je skočil
s tira oklopni vlak na potu iz Preto-
rije v Pietersburg. En poročnik in 10
mož je ubitih. V okraju Pietersburg je
bil 7. t. m. en Bur ubit, 37 ujetih.

Burokrat, ki mu manjka slasti do jedi in slabo
prebavlja ter zbog pomanjkanja po-
treb. gibanja njegov ž. s. stori dobro, če pije zjutraj
loček redno ne deluje, eno uropred jutrokom
en ali dva kozarca rogaške »Styria«-kisle
vode. Ta zdravilna in svojo dolžnost.

554 1—1

Dunajska borza

dné 9. maja.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta 4%	120.60
Avstrijska krona renta 4%	99.65
Ogerska zlata renta 4%	120.80
Ogerska krona renta 4%	97.75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1600.—
Kreditne delnice, 160 gl.	671.50
London viza	240.42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.47
20 mark	23.47
20 frankov (napoleonidor)	19.10
Italijanski bankovci	93.55
C. kr. cekini	11.80

Zitne cene

dné 7. maja 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8.94 do 8.95
„ „ jesea	7.78 „ 7.99
Rž za maj	7.33 „ 7.34
„ „ jesea	6.93 „ 6.94
Koruza za maj-junij	5.18 „ 5.19
„ „ juli-avgust	5.27 „ 5.28
Oves za maj-junij	7.30 „ 7.32
„ „ jesea	6.12 „ 6.15

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	8.76 „ 8.77
„ „ oktober	7.84 „ 7.86
Rž za maj	6.65 „ 6.66
„ „ oktober	6.85 „ 6.86
Oves za maj	5.75 „ 5.76
„ „ oktober	4.89 „ 4.91
Koruza za maj	5.01 „ 5.02
„ „ avgust	5.07 „ 5.09

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.20 do 9.75
„ južne žel.	9.85 „ 9.75
Rž	7.50 „ 7.70
Ječmen	7.20 „ 8.30
„ ob Tisi	6.85 „ 7.75
Koruza ogerska, stara	— „ —
„ nova	5.25 „ 5.35
Cinkvart	6.35 „ 6.70
Oves srednji	7.50 „ 7.50
Fizol	7.75 „ 10.75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

2	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrini	Noba	Predstava v 24 urah
7	9. zveč.	736.3	7.5	sr. szah.	jasno	0.0
8	7. jut.	734.1	8.5	sl. svzh.	oblač.	0.0
9	2. popol.	732.5	10.3	sr. jvzh.	—	—
8	9. zveč.	732.5	6.8	sl. jzah.	oblač.	0.0
9	7. jut.	729.3	6.5	sl. jvzh.	oblač.	0.0
9	2. popol.	726.6	10.0	sr. jvzh.	—	—
Srednja temperatura srede 8.4°, norm.: 13.0°.						
Srednja temperatura četrtka 8.5°, normale: 13.1°.						

Franc Jožefova grenka voda

je najboljša naravno čistilo.

V zalogi v Ljubljani pri Mih. Kastner-ju
in Peter Lassnik-u. 585 10-1

**Oklopju slična barva za
zidovja,** katere boja je nespremenljiva, sta-
novitna tudi proti vplivu svetlobe,
apna in vremena, ter neodkrsljiva, je priporočljiva
posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mojstrom,
hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da
lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslop-
jinega zidovja. Edina prodaja pri tvrdki BRATA
EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 524 10 11—1

Na najvišje povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 17.822 do-
bitkov v gotovem denarju v skupnem znesku
442.850 kron.

Glavni dobitke znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje nepreklicljivo dné 12. junija 1902.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobili na Dunaju pri uradu za državne
loterije. III. Vordere Zollamtstrasse 7, po loterijah,
trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavah in želez-
ničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žre-
banje brezplačno. 135 10—3

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

Služba organista in cerkovnika

se hitro odda pri podpisnem uradu Proš-
njiki, ki znajo kako rokodelstvo, imajo pred-
nost. Pegoji ustmeno.

Župnijski urad sv. Jurja ob Zili,

pošta Čajna-Nötsch, Koroško,

dné 3. maja 1902.

572 5—2 Štefan Sakelšek, župnik.

Haveloke, pelerine za turiste

iz nepremočljivega lodna

priporočata I 561 6—2

Gričar & Mejač

Ljubljana,

Prešernove ulice št. 9.

Organist

se išče, ki bi znal kako rokodels vo. Ože-
njeni ima prednost.

Več je izvedeti pri župnem uradu Sv. Križ
nad Jesenicami, Gorenjsko. 581 3—1

Penzionat Notre Dame de Sion v Trstu.

Krasna lega. Višja vzgoja. Nemški
učni jezik v osmih razredih nadalje-
valnega tečaja. Francoski občevalni
jezik. Pouk v vseh modernih tujih
jezikih. Višja izobražba v godbi in
slikarstvu. Gimnastika. 571 16—2

Prospekt se na željo vpošlje.

Koledar
katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1902
z jako zanimivo in rabno vsebino, z ime-
nikom učencev za več ko 400 solarjev,
z zapisnikom bolnikov, gospodarskim za-
pisnikom itd. stane v »Katoliški
Bukvarni« krasno vezan 2 K 30 h,
po pošti pošiljan 10 h. več.

126 26—16

**Umetnijski zavod
za slikanje na steklo**
B. ŠKARDA v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve,
ceniki in strokovni
svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Solnčnike
391 v največji izberbi 9-7
po najnižjih cenah priporoča
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

Razpisuje se služba organista in cerkvenika v Zagradcu.

Dotični naj bi znal kako rokodelstvo,
ali bil zmožen dela pri »Hranilnici in poso-
jilnici. Nastopi se lahko takoj.

Natančneja pojasnila podá župni urad v
Zagradcu. 579 2—1

**Žrebanje
nepreklicno
19. junija 1902
glediščnih igralcev loterija**

1 glavni dobitke	à 50000 kron
1 „	à 5000 „
1 „	à 3000 „
2 „	à 2000 „
5 dobitkov	à 1000 „
10 „	à 500 „
20 „	à 200 „
60 „	à 100 „
100 „	à 50 „
300 „	à 20 „
3500 „	à 10 „

Srečke po 1 kroni
priporoča 136 3
J. C. Mayer, v Ljubljani.
Vsi dobitki se po odtegnjenih 10% izplačajo
v gotovini.

K. Piotrowski
bandažist in orthopedist (urav-
nalec pohabljenih udov) 77 12-5
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.